

Belangrijkste wijzigingen

Vooraf

De notitie 'Analyse en waardering van opbrengsten primair onderwijs' is de afgelopen maanden herschreven. Ten opzichte van de vorige versie zijn de belangrijkste inhoudelijke wijzigingen:

1. de structuur van de notitie is gewijzigd;
2. er heeft een update plaatsgevonden van toetsen en bijbehorende normen;
3. de definitie en de beoordeling van kleine scholen is aangepast
4. de beoordeling van (zeer) zwakke kleine scholen tijdens een OKV is aangepast;
5. de beoordeling van en normen voor opbrengsten op het gebied van sociale vaardigheden/competenties zijn aangepast.

Hieronder worden de inhoudelijke wijzigingen meer gedetailleerd toegelicht. Daarbij wordt de volgorde van de notitie aangehouden.

Opzet van de notitie is gewijzigd:

Deze bestaat nu uit de volgende delen:

- Deel A: Bevat achtergrondinformatie over de uitgangspunten en werkwijze van de inspectie bij het beoordelen van leerresultaten in het PO en enige toelichting op de notitie.
- Deel B: Beschrijft de standaardprocedures voor het beoordelen van de opbrengstindicatoren.
- Deel C: De standaardbenadering uit Deel B is niet altijd van toepassing, omdat de inspectie rekening houdt met bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld de beoordeling van de resultaten op een kleine school) die vragen om enige nuancering. Deel C geeft weer hoe de inspectie hiermee omgaat.
- Deel D: Geeft een overzicht van de meest frequent gebruikte tabellen uit Deel B, de bijzondere omstandigheden die het raadplegen van Deel C noodzakelijk maken en de belangrijkste beslisregels.

Inhoudelijke wijzigingen met betrekking tot Deel A:

1. De inspectie stopt met waarderen van verouderde toetsen. De Brus-1 minuuttest, de begrijpend lezen toets van Aarnoutse en de AVI-kaarten worden met ingang van schooljaar 2009-2010 niet meer beoordeeld. Met ingang van het schooljaar 2010-2011 beoordeelt de inspectie de resultaten op oude Cito leerlingvolgsysteemtoetsen van 2002 niet meer.
2. Een beknopte beschrijving van de primaire detectie die de inspectie sinds 2007 uitvoert is opgenomen.

Inhoudelijke wijzigingen met betrekking tot Deel B:

1. Overall is nu aangegeven dat op en boven de norm "voldoende" is en onder de norm "onvoldoende".
2. Normering voor oordeel "goed" voor eindresultaten Schooleindonderzoek is toegevoegd (zie paragraaf 2.3).
3. Normen zijn opgenomen voor de beoordeling van de eindresultaten aan de hand van de resultaten van het Drempelonderzoek 678 van Kapinga.
4. De normen voor de beoordeling van de eindresultaten met de Cito Entreetoets groep 7 zijn op basis van de meest recente empirische gegevens bepaald. Hierbij worden nu drie schoolgroepen onderscheiden.
5. Sociale vaardigheden (indicator 12.2, hs 3): Normen zijn opgenomen voor SCOL, Viseon en SVL. Als scholen deze instrumenten gebruiken wordt in principe alleen het oordeel "voldoende" of "niet te beoordelen" gegeven ("onvoldoende" alleen in uitzonderlijke situaties na overleg). Het oordeel "onvoldoende" wordt gegeven als school geen enkel zicht heeft op sociale vaardigheden van leerlingen. In alle andere gevallen volgt het oordeel "niet te beoordelen".
6. De normen voor de toetsen uit het Cito leerlingvolgsysteem zijn gewijzigd na analyse van de meest recente empirische gegevens. De normen gaan uit van gemiddelde vaardigheidsscores (de verouderde normen op basis van D/E percentages zijn komen te vervallen).

7. Voor de nieuwe Cito toetsen heeft de inspectie normen voor de vaardigheidsscores bepaald aan de hand van de gegevens op schoolniveau uit de toetshandleidingen en niet zoals gebruikelijk op basis van eigen empirische gegevens. Op basis van het beschikbaar komen van empirische gegevens kunnen deze normen te zijner tijd worden aangepast.
8. Bij de landelijk genormeerde toetsen voor het technisch lezen van het Cito en de avi-toetsen heeft de inspectie ervoor gekozen om geen schoolgroepen meer te onderscheiden. De normen voor de avi-toetsen zijn opnieuw bepaald aan de hand van de meest recente empirische gegevens.
9. Bij de normen voor de overige toetsen van de groepen 3 tot en met 6 onderscheidt de inspectie twee schoolgroepen. Deze zijn bepaald op basis van de nieuwe gewichtenregeling. Bij de leerlingvolgsysteemtoetsen van de groepen 7 en 8 is de oude gewichtenregeling van toepassing. Voor deze groepen zijn normen beschikbaar voor drie schoolgroepen (deze zijn nu voor alle toetsen gelijk gedefinieerd).
10. Ontwikkeling van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften (indicator 13.2, hs5): de tekst is grotendeels herschreven, indicaties voor ontwikkelingsperspectief worden gegeven. Het geheel is zoveel mogelijk afgestemd op de werkwijze die de inspectie hanteert binnen het speciaal basisonderwijs. De wijze van beoordeling is niet daadwerkelijk gewijzigd, maar concreter uitgewerkt. Zo wordt duidelijk gemaakt dat de kwaliteit van de leerlijnen en de daadwerkelijke uitvoering hiervan niet wordt beoordeeld, maar dat de inspectie zich concentreert op het leerrendement.
11. De beoordeling van de doorstroming (indicator 13.3) is gewijzigd. Als een school meer dan 3% zittenblijvers heeft is het oordeel toch voldoende als zij zich hierover vanuit schoolbeleid goed kan verantwoorden, zoals bijvoorbeeld het geval is bij schakelklassen.
12. Toegevoegd is dat het functioneren in het vervolgonderwijs (indicator 13.5) in uitzonderlijke situaties wordt beoordeeld, bijvoorbeeld bij scholen die zich niet op een reguliere wijze over de eindresultaten van hun onderwijs kunnen verantwoorden.

Inhoudelijke wijzigingen met betrekking tot Deel C:

1. In dit deel zijn de meeste veranderingen ten opzichte van de vorige notitie te vinden. De meeste veranderingen houden concretisering en nadere uitwerkingen van de oude werkwijzen in.
2. Beoordeling eindresultaten bij kleine scholen (paragraaf 2.1). Definitie kleine school: totaal minder dan 30 leerlingen in de laatste 3 jaar groep 8. Bij de beoordeling van eindresultaten wordt gekeken naar het gewogen gemiddelde over vijf jaar, tenzij de afgelopen drie jaar allen voldoende zijn. Als de Cito Eindtoets wordt gebruikt worden GLG-scores worden niet gebruikt maar ruwe scores van Schoolrapport B. Voorbeelden zijn toegevoegd.
3. De beoordeling van eindresultaten bij kleine scholen op basis van het leerlingvolgsysteem is beschreven (paragraaf 2.1.5)..
4. Beoordeling eindresultaten bij kleine scholen die zich op wisselende wijze verantwoorden is toegevoegd (paragraaf 2.1.6). 66% of meer van de leerlingen die de afgelopen 5 jaar zijn uitgestroomd moet voldoende eindresultaten hebben.
5. Beoordeling tussenresultaten bij kleine scholen (paragraaf 2.2). Definitie kleine school: minder dan 30 leerlingen in de groepen 3, 4 en 6 (toetsen RW5 en BL5 worden toegevoegd, eventueel ook TL5 en BL 7). "Voldoende" als meer dan de helft van de toetsen voldoende scoort. Ook wordt een alternatieve beoordelingswijze gegeven voor scholen met groepen die zeer verschillend van grootte zijn.
6. In paragraaf 3.1.1 tot en met 3.1.6 worden achtereenvolgens de mogelijke redenen voor herberekening beschreven. In paragraaf 3.2.1 tot en met 3.2.7 worden voorbeelden van herberekeningen bij de verschillende toetsen gegeven (toevoegen en verwijderen van leerlinggegevens).
7. Resultaten van leerlingen met VSO- of Pro-indicatie (paragraaf 3.1.1) blijven buiten beschouwing bij de beoordeling van de eindresultaten (indicator 12.1).
8. Resultaten van leerlingen die uitstromen naar LWOO (paragraaf 3.1.2) worden in principe meegenomen bij de beoordeling van de eindresultaten. Als de school kan aantonen dat voor de betreffende leerlingen aan de voorwaarden voor een positieve beoordeling van indicator 13.2 wordt voldaan, kunnen de resultaten buiten beschouwing worden gehouden. Dit betekent niet dat indicator 13.2 voldoende hoeft te zijn beoordeeld. Het kan voorkomen dat alleen voor deze leerling aan de eisen van indicator 13.2 wordt voldaan. Het omgekeerde is ook mogelijk: indicator 13.2 is voldoende, maar niet voor de betreffende leerling. In dat geval worden de resultaten van deze leerling wel meegenomen bij de beoordeling.

9. Hoe te handelen als (potentiële) LWOO leerlingen niet aan de eindtoets hebben deelgenomen en voor deze leerlingen het oordeel op indicator 13.2 onvoldoende is. Bij de Cito Eindtoets: voeg 517 toe. Bij het Drempelonderzoek 678: voeg 37 score toe. In overige gevallen vergelijkt de inspecteur het aantal verwachte LWOO-ers met het werkelijke aantal. Als dit groter is dan het verwachte aantal (en 13.2 is onvoldoende voor de betreffende leerlingen) kan de inspecteur besluiten 12.1 niet of als onvoldoende te beoordelen.
10. Resultaten van leerlingen met een lgf-, SO- of SBO-indicatie (paragraaf 3.1.3) worden in principe meegenomen bij de beoordeling van eind- en tussenresultaten. Als de school kan aantonen dat voor de betreffende leerlingen aan de voorwaarden voor een positieve beoordeling van indicator 13.2 wordt voldaan, kunnen de resultaten buiten beschouwing worden gehouden (zie ook LWOO hierboven).
11. Leerlingen die recent zijn ingestroomd (paragraaf 3.1.5) op de school: Bij beoordeling eindresultaten kunnen eventueel leerlingen die in groep 7 of 8 zijn ingestroomd buiten beschouwing worden gelaten. Bij beoordeling tussenresultaten kunnen eventueel leerlingen die in korter dan een jaar op de school zitten buiten beschouwing worden gelaten. Dit gebeurt dan altijd voor alle leerlingen die dit betreft en niet alleen voor de zwakst scorende leerlingen.
12. Hoe te handelen als leerlingen toetsen van het leerlingvolgsysteem op een ander niveau of geheel niet maken (zie paragraaf 3.1.6) is beschreven.
13. Afwijken van afnamevoorschriften (hs 4) niet volgen van toetshandleiding (zie voorbeelden in notitie). Twee overwegingen: (a) Is te verwachten dat de toetsresultaten anders waren geweest als de afnamevoorschriften wel correct waren gevolgd? Zou dit een negatief inspectieoordeel tot resultaat kunnen hebben gehad? (b) Is er mogelijk doelbewust door de betrokkenen afgeweken van de afnamevoorschriften om betere resultaten te verkrijgen? Als één of beide overwegingen van toepassing is of hier serieuze twijfels over bestaan, kan de inspectie besluiten de resultaten niet te beoordelen.
14. Het ontbreken van adequate opbrengstgegevens (zie hs 5), bijvoorbeeld bij nieuwe scholen, niet toetsen vanwege principiële redenen, ontbrekende toetsen, verouderde toetsen e.d.. Bij een nieuwe school geldt dezelfde werkwijze als bij recent ingestroomde leerlingen. Bij scholen die principieel niet toetsen wordt indicator 13.5 en de kwaliteitszorg beoordeeld. De indicatoren 12.1 en 13.1 worden dan niet beoordeeld.
15. Kleine scholen met een lopend aangepast arrangement (zwak of zeer zwak) (hs 6). Bij kleine scholen geldt een aangepaste regeling voor de beoordeling van de eindresultaten om te voorkomen dat de historie van leerresultaten op de school te zwaar meetelt. Als de eindresultaten volgens de reguliere beoordelingswijze nog onvoldoende zijn kijkt de inspectie naar de eindresultaten van de laatste twee jaar en de tussenresultaten. Indien beide voldoende zijn, zijn de eindresultaten voldoende. Als de tussenresultaten voldoende zijn en de eindresultaten de laatste twee jaar een keer voldoende zijn, dan worden de eindresultaten niet beoordeeld.